

Kulun erken uyarı sistemleri: Namaz vakitleri

Sakarya'dan Ramazan Gündoğdu: “Namaz vakitlerinin hikmetleri nelerdir?”

Her şeyden önce, farz namazları günün beş vaktinde sadece emrolunduğu için kılıyoruz. Çünkü bu vakitler girdiğinde namaz kılmamızın tek illeti emirdir.

Kâinâtın Sâhibi, belirli vakitler girdiğinde namaz kılmamızı emir buyurmuştur.

Emre uymak ve bu vakitlerde namaz kılmak bizim kulluk borcumuzdur.

Bununla beraber, farz namazların günün beş vaktinde emredilmesinin, elbette birçok hikmeti vardır. Bediüzzaman Saîd Nursî, her bir namaz vaktinin, hem mühim bir inkılâp başı, hem Allah'ın büyük tasarruflarının aynası, hem o tasarruflar içinde Cenâb-ı Hakk'ın büyük ihsanlarının yansıdığı birer levha hükmünde olduğunu bildiriyor. Said Nursî'ye göre, o vakitlerde Allah'ı daha ziyade tesbih ve tazim etmemiz ve hadsiz nimetlerinin iki vakit ortasında toplanmış yekûnuna karşı şükür ve hamd etmemiz için günün beş vaktinde namaz emredilmiştir.

Bediüzzaman, Risâle-i Nur'dan Dokuzuncu Söz'ü namaz vakitlerinin hikmetlerine ayırmıştır. Dilerseniz, Dokuzuncu Sözün nüktelerini kısa kısa-kifayetsiz ifadelerimizle—buraya alalım ve sizi ana kaynağa yönlendirelim:

Orada, geceden sonra, güneş doğmadan önce giren sabah namazı vaktini, Said Nursî üç ayrı zaman dilimi ile tefsir ediyor.

1- Kâinatın; yokluk gecesinden sonra, altı günde yaratılışının birinci günü ile. 2- İnsanın; yokluk karanlığından sonra, doğumundan önce ana rahminde bulunduğu zaman dilimi ile. 3- Dünyanın kıştan sonra, yazdan önce girdiği ilkbahar mevsimi ile. Gayet zayıf ve aciz olan insan; gecenin karanlığından kurtulup fecir vaktine eriştiğinde, peşinden gelen gündüz vaktinde beline yüklenecek işleri taşıyabilmek için manevî bir dayanağa, güç ve kudrete ihtiyaç duymaktadır. İşte bu vakitte namaz kılmakla insan, Cenâb-ı Hakk'a sığınmış; kâinatı yaratan, kendisini var eden ve her sene ilkbaharı envaiçeşit güzelliklerle tanzim eden Allah'a şükrünü arz etmiş

olmaktadır.

Bediüzzaman öğle namazı vaktini de üç zaman dilimi ile tefsir ediyor:

1- Kâinatın meyvesi olarak insan cinsinin yaratıldığı zaman ile. 2- İnsanın gençlik kemaline ulaştığı zaman ile. 3- Her sene hadsiz meyve ve rızıklarla gelen yaz mevsimi ile.

Öğle vaktinde, işlerin tazyikinden kurtulan insanın, gafletten sıyrılarak, yukarıdaki üç küllî vakitlerde ulaştığı Cenâb-ı Hakk'ın bütün nimetlerine şükretmek için namaz kılması en makbul bir kulluk hâlidir.

İkinci vakti ise Said Nursî'ye göre, o günün sığınışından başka, şu zaman dilimlerinde Rabb-i Rahim'e sığınışı da temsil ediyor:

- 1- İkinci vakti Peygamberi olan Hazret-i Muhammed'in (asm) ümmeti olduğuna şükür ve âhırzaman felâketinden Allah'a sığınış.
- 2- İnsanın ihtiyarlık çağından Allah'a sığınış.
- 3- Her şeyin solduğu güz mevsiminden Allah'a sığınış.

Bediüzzaman'ın akşam vaktini tefsir ettiği zaman dilimleri ise şunlardır:

- 1- Kıyametin kopuşu.
- 2- İnsanın ölümü.
- 3- Senenin güz mevsimi sonrası canlıları kış uykusuna veya ölüme götürdüğü ara mevsim.

Kıyamet ve ölüm gibi, Cenâb-ı Hakk'ın Celâl tecellilerini hatırlatan ve insanlığı gaflet uykusuna karşı ikaz eden akşam vaktinde namazla Allah'a sığınmak fevkalâde ciddî bir hakikat, fani misafirhanede baki bir sohbet ve daimî bir saadettir. Gündüzün bütün eserlerinin karanlığa gömüldüğü yatsı vaktine gelince...

Bu vakit de Bediüzzaman'a göre, Kahhar-ı Zülcelâl'in Celâlli tasarruflarını ilân eden şu zaman dilimlerine işaret ediyor: 1- Kâinatın kıyamet sonrası, ahiret sabahından önceki gecesine. 2- İnsanın ölüm sonrası kabir hayatına. 3- Kışın beyaz kefeniyle ölmüş yeryüzünü örttüğü mevsime. Sonsuz derece fakir ve muhtaç olan insan rûhunun, İbrâhim Aleyhisselâm gibi "Ben batanları sevmem!" diyerek fânî olan her şeyden yüz çevirip, batışa giden her şeyden Allah'a sığınıp, yokluğa düşen her yoldan gönlünü çekip alarak, yok olmayan gerçek Sevgili olan Cenâb-ı Hakk'ın dergâhına yatsı namazı ile ilticâ etmesi, bütün mahlûkât adına Allah'a secde etmesi ne kadar onurlu ve lezzetli bir görev, ne kadar mâkul ve münâsip bir vazîfe, bir hizmet, bir kulluk ve ciddî bir hakîkattir. Gecenin teheccüdü ise, kabir gecesinde ve berzah

karanlığında fevkalâde lüzumlu bir ışıktır. Said Nursî, geceden sonra ikinci sabahta uyanışın, kâinat gecesinden sonra haşır sabahında uyanışı hatırlattığını ifade ediyor. Ve nihayet haşrin gelmesinden şüphe edenlere diyor ki: “Evet, şu gecenin sabahı ve şu kışın baharı ne kadar mâkul ve lâzım ve kat’î ise, haşrin sabahı da, berzahın baharı da o kat’iyettedir.!” 1

Dipnot:

1- Nursî Saîd Bedüzzaman, Sözler, s. 44-51.